

XIX TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine 1Kn19 ,8b-9a.11.13a)
Lugemine esimesest kuningate raamatust:

Eelija tuli Jumala mäe Hoorebi juurde ja ta läks ühte koopasse ning ööbis seal. Aga Issand hüüdis teda ja ütles: "Mine välja ja seisa mäe peal Issanda ees ja vaata, Issand läheb sinu eest mööda!" Siis tõusis marutuul, mis muutus tormiks ning kõigutas mägesid ja purustas kaljusid, kuid Issand ei olnud marutuules. Ja tuule järel tuli maavärisemine, aga Issandat ei olnud maavärisemises. Ja maavärisemise järel tuli tulelõõm, aga Issand ei olnud tulelõõmas. Siis aga tuli vaikne, tasane sahin. Kui Eelija seda kuulis, kattis ta oma näo kuuega ja läks välja ning seisis koopasuus.
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps85 ,9ab-10. 11-12.13-14 R:)
R: Issand, osuta meile oma heldust ja lunasta meid.

Ma tahan kuulda, mida Issand Jumal räägib,
tõesti, ta kuulutab rahu oma rahvale ja oma vagadele.
Tema abi on ligi neile, kes teda kardavad,
tema kirkus elab meie maal.
R:

Heldus ja tõde saavad kokku,
õigus ja rahu annavad teineteisele suud.
Maa seest võrsub tõde,
õigus vaatab alla taevast.
R:

Jah, Issand annab meile kõik hea,
meie maa kannab vilja.
Õiglus kõnnib tema ees
ja käib tema jälgedes.
R:

(Teine lugemine Ro9 ,1-5)
Lugemine püha apostel Pauluse kirjast roomlastele:

Vennad, ma räägin tõtt Kristuses ja mu südametunnistus tunnistab Pühas Vaimus, et ma ei valeta. Mu südames on suur kurbus ja lakkamatu valu, sest ma sooviksin olla ise Kristuse poolt ära neetud ja temast lahus, kui see võiks aidata minu vendi, minu oma rahva liikmeid. Sest nemad on iisraellased, kelle päralt on lapseõigus, kirkus ja lepingud; seadused, jumalateenistus ja töötused. Nende omad on esiisad, kellest Kristus on ihu poolest sündinud. Tema, kes ta on Jumal üle kõige, olgu ta kiidetud igavesti.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Ef 1,17-18)

Halleluuja. Meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa andku teile tarkuse vaimu, ja valgustagu meie südame silmad ära tundma oma lootuse suurust. Halleluuja.

(Evangeelium Mt14 ,22-33)
Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Jeesus käskis oma jüngritel paati asuda ja sõita vastaskaldale enne teda, kuni tema rahvahulkadel minna laseb. Ja kui ta oli lasknud rahvahulkadel ära minna, läks ta üles mäele ning palvetas seal üksinduses. Samas oli paat juba kaldast

kaugel eemal ja heitles lainetega, sest tuul oli vastu. Aga neljandal öövahikorral tuli Jeesus nende juurde vett mööda kõndides. Kui jüngrid nägid Jeesust järvel kõndimas, olid nad kokkunud ja ütlesid: "See on tont!", ning nad karjusid hirmu pärast. Aga Jeesus hakkas nendega rääkima ja ütles: "Olge julged, see olen mina, ärge kartke!" Peetrus vastas: "Issand, kui see oled Sina, siis käsi mul vett mööda sulle vastu tulla." Ja ta ütles: "Tule!" Ning Peetrus astus paadist välja, kõndis vee peal ja tuli Jeesuse juurde. Aga tuult nähes lõi ta kartma, ta hakkas vajuma ning hüüdis: "Issand, päästa mind!" Jeesus sirutas sedamaid oma käe, haaras temast kinni ja ütles talle: "Sina nõdrausuline, miks sa kahtlema löid?" Ja kui nad paati astusid, rauges tuul. Ja paadisolijad kummardasid Jeesust ning ütlesid: "Tõesti, sina oled Jumala Poeg!"

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kunagi tuleb meil kõigil seista Jumala kohtu ees, ja üsna ilmselt mitte süüdistaja, kaitsja, tunnistaja või veel vähem kohtuniku rollis, vaid ikka süüalusena. Seal mõistetakse kohut meie üle, mitte nende üle, kellele meie võiksime näpuga näidata ja öelda, et meie ei ole süüdi, meie täitsime ainult käsku. Me loeme...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, 1961. aastal korraldas ameerika psühholoog Stanley Milgram kuulsa eksperimendi, mille algseks ülesandeks oli natsismi fenomeni sotsiaalpsühholoogiline seletamine. Katsega taheti tõestada, et sakslased - nagu arvati - on teiste rahvastega võrreldes autoriteedile eriti kuulekad.

Milgram-eksperiment korraldati nagu teatrietendus, mille olemusest olid teadlikud kõik teised osalised peale tänavalt nelja dollari eest värvatud katsealuste. Arstina esinev teadlane käskis katsealusel lugeda klaasseina taga istuvale isikule ette sõnapaare, mille too pidi ära õppima ja kordama. Kui "õpilane" vea tegi, pidi katsealune kui õpetaja teda selle eest karistama elektrišokiga, kusjuures iga uue vea järel tuli pinget tõsta 15 volti.

Tooli külge seotud isik klaasseina taga oli aga tegelikult näitleja, kes pidi iga järgmise elektrilöögi juures järjest rohkem valu teesklima. 150 voldi juurde jõudes palus ta tooli küljest lahti sidumist, sest ta ei suutvat valu enam taluda. Autoriteetne valges kitlis ülemus aga nõudis, et eksperimenti tuleb teaduse huvides jätkata. Kui lülitit vajutav katseisik kahtlust väljendas, pidi korraldaja teda enne eksperimendi katkestamist veel veenma nelja erinevalt sõnastatud lausega, kuid ilma ähvarduseta: 1. palun jätkake! 2. eksperiment nõuab, et te jätkaksite 3. te peate tingimata jätkama. 4. teil ei ole valikut, te peate jätkama.

Selgus, et 40 katseisikust olid 26 valmis andma - pelgalt teise isiku käsu peale - tooli külge seotule lõpuks lausa 450 voldist elektrilööki. Tegelikus elus oleks see olnud surmav. Kuid ainult 14 inimest keeldus.

Katse tulemus oli jahmatamapanev. 65% katsealustest olid sisuliselt valmis teist inimest käsu peale tapma - ja need polnud ju "pahad" natsisakslased, vaid "good guys", ameeriklased ise. Ning ainult selle pärast, et usaldusisikuks kehastunud arst või teadlane neile vastavad juhised andis. Kui hiljem sarnased katseid korraldati, selgus et koguni 80% inimestest olid võimetud kirjeldatud moraalse konflikti tingimustes õigesti käituma.

Seda, kui kaugemale võib inimene teise inimese autoriteedist mõjutatud saada, kirjeldab ka tänane evangeelium. Oli juba hiline õhtu, järvel oli torm ja jüngrid loksusid kurnatuna paadis keset järve. Pole ime, et nad pidasid üle lainete lähenevat Jeesust tondiks, see tähendab, pigem millekski, mis lähtus nende endi psüühikast, mitte reaalsest väljaspoolsest maailmast. Ja ometi oli Peetrus valmis uskuma, et ta suudab vett mööda oma õpetajale vastu minna. Kui

tegemist olnuks aga tõesti hallutsinatsiooniga, mis antud tingimustel oleks olnud samuti võimalik, siis oleks Peetrusel läinud üpris kurvasti.

Ka meie, armsad õed ja vennad, leiame end vahel sarnastest olukordadest, kus meil on raske õigesti käituda, pealegi pole meie kimbatused võrreldavad jüngritele osaks saanud väljakutsetega. Nii nagu Jeesus ise hoiatas: "Vaadake, et keegi teid ei eksitaks! Sest paljud tulevad minu nime all, öeldes: "Mina olen Kristus!" ja eksitavad paljusid." (Mt 24,4.5.11). Seetõttu ei tohiks me autoriteetidele kuuletumisel kunagi nii kaugele minna kui Peetrus Gennetsareti järvel. Me peame alati säilitama kaine mõistuse, sest kui mõistus on välja lülitatud, kuidas saaksime siis veel mõistlikult käituda? Aamen.